

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -3 નો શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
સંસ્કૃત- SEC વિષયનો અભ્યાસક્રમ

SEC (Skill Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

આયુર્વેદીય
વૃદ્ધત્રયી -લઘુત્રયીનો પરિચય

ઉદ્દેશ : આયુર્વેદ એ આર્ષ ચિકિત્સાશાસ્ત્ર છે. આયુર્વેદની પરંપરા સૃષ્ટિની પરંપરાની સમકાલીન હોવાથી તેને શાશ્વત-સનાતન અને નિત્ય-અવિનાશી કહેવામાં આવે છે. આયુષ્ય જીવનનો જે વેદ તે આયુર્વેદ છે.આયુર્વેદ પોતાનાં લક્ષણો ઉપરથી સુખ-દુઃખ ઉપરથી, હિત-અહિત ઉપરથી અને પ્રમાણ તથા અપ્રમાણથી આયુષ્યને જણાવે છે. આયુષ્યને માટે હિતકારી અને અહિતકારી દ્રવ્યો,ગુણો અને કર્મોની જેમાં વાત કહી છે તે આયુર્વેદથી વિદ્યાર્થીઓને પરિચય કરાવવો.

યુનિટ-1 આયુર્વેદનો સંક્ષિપ્ત પરિચય

વૃદ્ધત્રયી સંહિતાનો સંક્ષિપ્ત પરિચય-(1)ચરકસંહિતા-કર્તાનો પરિચય-સમય, ચરકસંહિતાનું વિષયવસ્તુ, ચિકિત્સા,સિદ્ધાંતો, ચરકસંહિતા પરની ટીકાઓ (૨) સુશ્રુતસંહિતા-કર્તાનો પરિચય-સમય, સુશ્રુતસંહિતાનું વિષયવસ્તુ, શારીર અને શલ્યતંત્ર, સુશ્રુતસંહિતા પરની ટીકાઓ(૩)અષ્ટાંગહૃદય કર્તાનો પરિચય-સમય, અષ્ટાંગહૃદયનું વિષયવસ્તુ, અષ્ટાંગહૃદય પરની ટીકાઓ (12)

યુનિટ-2 લઘુત્રયી સંહિતાનો સંક્ષિપ્ત પરિચય(1)માધવનિદાન-કર્તાનો પરિચય-સમય, માધવનિદાનનો વિષય વિભાગ, માધવનિદાન પરની ટીકાઓ,માધવનિદાનની મધુકોશ વ્યાખ્યા.(2) શાડર્ગધરસંહિતા -કર્તાનો પરિચય-સમય, શાડર્ગધરસંહિતાનો વિષય વિભાગ, શાડર્ગધરસંહિતા પરની ટીકાઓ, (૩) ભાવપ્રકાશ - કર્તાનો પરિચય-સમય, ભાવપ્રકાશનો વિષય વિભાગ, (13)

સંદર્ભગ્રંથ:

1. આયુર્વેદીય વૃદ્ધત્રયી -લઘુત્રયીનો પરિચય-પ્રા. દિલીપ એમ. પંડ્યા, સરસ્વતી પુસ્તક ભંડાર, અમદાવાદ.
2. આયુર્વેદ કા વૈજ્ઞાનિક ઇતિહાસ, આચાર્ય પ્રિયવ્રત શર્મા, ચૌખમ્બા ઓરિન્ટાલિયા,વારાણસી - ૨૦૦૩
3. આયુર્વેદ કા બૃહત્ ઇતિહાસ, અત્રિદેવ વિદ્યાલંકાર, ઉત્તરપ્રદેશ હિન્દી સંસ્થાન, લખનઊ -૧૯૯૧

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી ,સુરત
NEP-2020 મુજબ B.A. સેમેસ્ટર -3 ના શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫થી અમલમાં આવનાર
અભ્યાસક્રમ મુજબનું સંસ્કૃત- SEC વિષયનું માળખું

SEC (Skill Enhancement Course)

ક્રેડિટ -૨

કુલ ગુણ -૨૫

1 કલાક

આયુર્વેદીય
વૃદ્ધત્રયી -લઘુત્રયીનો પરિચય

પ્રશ્ન -૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (૭ માંથી ૫) (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૦)

પ્રશ્ન-૨ સામાન્ય પ્રશ્ન (યુનિટ ૧ અને ૨) (૧૫)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(યુનિટ ૧અને ૨) (૧૫)

(અ) ટૂંકનોંધ(એક)

(બ) ટૂંકનોંધ(એક)

(ક) ટૂંકનોંધ(એક)